

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമഹാലക്ഷ്മ്യേ നമഃ

ശ്രീമദ്വേങ്കടാധ്വരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ
॥ ദശാവതാരസ്തോത്രകഃ ഏകവിംശഃ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമഹാലക്ഷ്മ്യ നമഃ

॥ ദശാവതാരസ്തവകഃ ഏകവിംശഃ ॥

ദശസ്വപ്യവതാരേഷു ദേവോ യദ്രൂപ സംപ്ലവാത് |
സാധയാമാസ കാർയാണി സതാം തസ്യൈ ശ്രീയൈ നമഃ ||21.1 ||

ദേവി ത്വദാലബ്ധദയാരസേന
ദേവേന മാത്സ്യം വപുരാശ്രിതേന |
ആശ്ചര്യമഷ്ടശ്രുതിരപ്യനഷ്ട -
ശ്രുതിത്വമാപദ്യത പദ്മജന്മാ ||21.2 ||

ഭൂയിഷ്ഠാം തവ ദൃഷ്ടിരേവ കമലേ
ഭൂതിം ചിരാത് പ്രോഷിതാം
ഭൂയോഽപ്യാനയതി ക്ഷണാദിതി നൂണാം
വ്യക്തം ഘൃണാവാരിധിഃ |
ദേവസ്താവകദൃഷ്ടിരൂപമനഘം
മീനാവതാരേ വഹൻ
ധാത്രേദത്ത സതാം ശ്രീയം ശ്രുതിമയീം
ദൈത്യാപനീതാം പുനഃ ||21.3 ||

സാ ഹി ശ്രീരമ്യതാ സതാമിതി നനു
ത്വന്നാമധേയാശ്രയാത്
ത്വദാസ്യം ഭജതി ശ്രുതിഃ സ്വയമിതി
പ്രാപ്താദരഃ ശ്രീധരഃ |
താം മഗ്നാം പുനരുദ്ധരൻ ജലനിധൗ

താപാർണവാദുദ്ധരേത്
 ത്വദാസ്യൈകധനാൻ ജനാനിതി രമേ
 ധൈര്യം ചരീകർതി നഃ || 21.4 ||

ദേവോ ദേവി ത്വയ്യസൗ ദാനവാനാം
 ഹന്താ ഹന്താമന്ദരാഗം ദധൗ യഃ |
 ധർമം കൗർമം ധാരയംസ്ത്വത്സഹായോ
 മാതഃ സോഽയം മന്ദരാഗം ദധാതി || 21.5 ||

ഉരസി സരസിജാലയേ വഹംസ്ത്വാം
 ശിരസി ദിധീർഷുരിലാം ത്വദംശഭൂതാം |
 സ്വയമയമചിരാത് പരാഹതാരിഃ
 സ ഹരിരുവാഹ വരാഹദിവ്യദേഹം || 21.6 ||

ദൈതേയേന ബലാത് പയോധിജ്വരം ദേവീ മഹീ പ്രാപിതാ
 മാതസ്തേ സ്വസൃഭാവമേവ യദഗാദേകോദരസ്ഥാനതഃ |
 തസ്മാദേവ കൃതാദരേണ തരസാ ദാമോദരേണ സ്വയം
 ദധ്ര്യസൗ കുഹനാവരാഹവപുഷാ ദേവേന ദംഷ്ട്രാഞ്ചലേ || 21.7 ||

പദ്മേ ചക്രഭൂതോ നൃസിംഹവപുഷഃ
 പ്രഹ്ലാദസംക്ലേശന -
 ക്രൂരാപുൺയ ഹിരൺയദേഹദലനാ
 വേലാതിവേലോദയഃ |
 രോഷാഗ്നിഃ ശമിതസ്ത്വയാ ബത പയോ -
 രാശ്യേകശോഷ്യോഽപി തത്
 പുത്രോ ശക്തിരുദേതി കാരണഗതാ
 പ്രായേണ കാർയേഷ്വപി || 21.8 ||

ശരൺയഭൂതാം ശ്രുതിരിന്ദിരേ യാം
 ഹിരൺയവർണാം ഹരിണീമദാണീത് |
 സാ ദിവ്യസിംഹസ്യ ഹിരൺയഭേത്തുഃ
 നിഃശങ്കമങ്കേ രമസേ കഥം ത്വം || 21.9 ||

അവനമേവ സദാ കലയൻ ഗജ -
 വ്യസന ഭംഗകൃദഭൂതകേസരീ |
 ഹരിണലക്ഷണദ്യുഷ്ടിരയം ത്വയാ -
 പ്രപഞ്ചലയാംബ ഗുണേന വശീകൃതഃ || 21.10 ||

ഹർയക്ഷോഽയം ഹരിരിതി വചസ്ത്വയ നാഭൂതപൂർവം
 ന പ്രഹ്ലാദോപചയകരതാ നോ ഹിരൺയാംഗദത്വം |
 തസ്മാദസ്മജ്ജനനി പരമം വിസ്മയം തേ വിധാതും
 നാമോഽപൂർവം കിമിഹ ജഗൃഹേ നാരസിംഹം ശരീരം || 21.11 ||

തത്താദ്യക്ഷഹിരൺയദാനനിരതൗ ഭക്താഭിരക്ഷാകൃതേ
 സത്കീർത്തിം ഹരിതാം മുഖേ ഖലജനത്രാസാവഹാമാശ്രിതൗ |
 കിഞ്ചോദഞ്ചദനേകപാപഹരണ ക്രീഡോചിതാലോകനൗ
 ദേവി സ്തൗമി മിമഃ സമാനചരിതൗ ദിവ്യൗ യുവാം ദമ്പതീ || 21.12 ||

വക്ഷഃസ്ഥാമപി വർണിതാനുസൃതയേ കൃഷ്ണാജിനേനാവുണോത്
 ദേവസ്ത്വാമിതി വർണയന്തി കതിചിദ് ബ്രൂമോ വയം ത്വിന്ദിരേ |
 ദവ്യം വാമനരൂപമേത്യേ ദഗവാൻ ഭാഗ്യം ഹരിഷ്യൻ ബലേഃ
 ഏനം കർതുമഗോചരം ശുഭപുഷാം ത്വദ്വിക്ഷിതാനാമിതി || 21.13 ||

വർണിത്യമർണവസുതേ വഹതാപി ഗുരും
 വക്ഷഃസ്തേ ഹി ന ധൃതാ വനമാലിനാ ചേത് |
 കസ്ത്രീണി ദാസ്യതി പദാൻയപി യാചത്യേന്ദ്രൈ
 കസ്താജ്ജഗത്രയതയാ ച വിവൃദ്ധിരേഷാം || 21.14 ||

ദൈത്യാദേത്യ ഹി കുപ്രതിഗ്രഹമഹോ വൃദ്ധ്യാ ച പുഷ്പംസ്തനും
 ഗോത്രഘ്നാവരജോ മൃഷാവസുരധഃ പാതം ച ദാതുർദിശൻ |
 പാത്രാകാരമഗാദഘാവലിഹൃതോ ഹൃദ്യംബ തേ ധാരണാത്
 ധാത്രാ സഞ്ജഗൃഹേ തദസ്യ ശിവതാ സമ്പാദകം പാദകം || 21.15 ||

വാസസ്തേ ക്വ വടോ ഗുഹാസ്വശനമ -
 പ്യാകാക്ഷിതം തേ ഘനം
 മാം ജാനീഹൃഘനാശനാദരമയേ
 കിം തേ വിവാഹേ സ്സുഹാ |
 മാ സ്തീ മേ ദിശ ഗാം പദത്രയമിതാം
 ലോകത്രയീ സാ മമേ -
 ത്യുക്തിർദിവ്യവടോർനിശമ്യ തദുര -
 സ്യംബ ത്വയാ സിഷ്ടിയേ || 21.16 ||

ശ്രീമാന്നിഃസ്വ ഇവൈഷ വാമനതനുഃ പ്രത്യഗ്രഹീദ്ഗാം ക്രതൗ
 ഇത്ഥം ദുഗ്ധപയോധിജേ തവ പരീഹാസോക്തിഭിർവ്രാലിതഃ |
 അംശേനാർപിതസന്നിധിർഭൃഗുപതൗ പൂർവാവതാരാർജിതാം
 താമേനാം പുനരധ്യരേ സ ഭഗവാനുനം ദദാവൃത്രിജേ || 21.17 ||

ബാഹാകൽപേ ഭൃഗുകുലപതേർവജ്രകൽപേ കുഠാരേ
 സംഗ്രാമേഷു ത്രിയുഗസഖി തേ സന്നിധാനം ഭജന്ത്യാഃ |
 ക്രോധോൻമേഷ ക്ഷപിതവിമത ക്ഷോണിപശ്രേണിലക്ഷം
 ഗ്രീവോത്ഥാസ്യഗ്ഘൃസ്യുണമസൃണം ഗാത്രമത്യർഥശോണം || 21.18 ||

ബിഭ്രാണേ സ്വധിതിം സമീധാരണതോ
 മന്യുപ്രപോഷക്ഷമം
 ലോകേശാസ്ത്രവിചക്ഷണേ നൃപകുലേ
 ജ്യാകർമസംസ്ഥാകരേ |
 ഭേജാതേ നനു ദുർഘടാർഥഘടിനി

ത്വദ്വിക്ഷണാദ്ഭാർഗവേ
 സാമാനാധികരഞ്ചയമർണവസുതേ
 ബ്രഹ്മഞ്ചയരാജന്യതേ || 21.19 ||

പഞ്ചാസ്യത്വജുഷാ പുരാ ദഗവതാ
 യോസൗ ഹിരഞ്ചയാസുരഃ
 പഞ്ചത്വം ഗമിതഃ സ ഏവ ജനനി
 സ്സർധാഭിവൃദ്ധാഗ്രഹഃ |
 ഭൂത്യാ തദ്വിഗുണാനനോ ജിതജഗ -
 ദ്ഭൂയസ്സ്വദാഗോഗ്നിനാ
 ദഗ്ധോ ഹന്ത ചതുർമുഖാസ്സനിഹതോ -
 ദ്രപ്യേകാനനസ്യ പ്രഭോഃ || 21.20 ||

സപ്താശ്വാൻവയശാലിനാ ദശരഥ -
 പ്രാപ്തോദയേനാപി തേ
 നേത്രാപത്തിവിവർജിതേന കമലേ
 മുക്തദ്വിപേന്ദ്രേണ ച |
 നിസ്സംഖ്യാശ്വകുലോ രമായുതയുതോ
 നിഃസീമപത്തിച്ഛഃ
 ത്വദ്ദ്രോഹാദഗണേയ കുഞ്ജരഗണോ -
 ദ്രപ്യസ്തോ രണേ രാവണഃ || 21.21 ||

രഘുവരകൃതശങ്കാഭംഗദന്ദേന ലങ്കാ -
 ദ്വിമിഷഭുഗശുചിസദ്മാസ്വാദനൈഃ കൃഷ്ണവർത്താ |
 അശുചിരിഹ ദവത്യാ പാവിതോ ദേവി സത്യാ
 സ വഹതി ശുചിസംജ്ഞാം തദ്വദന്ത്യന്യമാജ്ഞാഃ || 21.22 ||

അവണ്ഡം കോദണ്ഡം പ്രഭുരദലയത് ഖണ്ഡപരശോഃ
 അഗൃഹ്ണാദ്രാമസ്യ പ്രസഭമപി ചാഖണ്ഡപരശോഃ |
 അബധ്നാദപ്യംഭോ നിധിമഥ ദശഗ്രീവമവധീത്
 മഹാശ്ചർയാശ്ചർയാസ്ത്വയി കൃതധിയോസ്യാംബ

സുകരാഃ || 21.23 ||

സങ്കൽപതസ്സവ സമീരസുതേ ഹി സീതേ
 ശീതോ ബഭൂവ ദഹനശ്ചിരമേധമാനഃ |
 മാതർജുഗദ് ഭ്രമനിവൃത്തികൃതേ വിശന്ത്യാം
 ശീതഃ കുതഃ സ ന ദവേന്ത്യയി ദേവി സാക്ഷാത് || 21.24 ||

നീലാംബരോ ഹലധരോ നനുഹന്ത ഭാസ്യത് -
 ഭൂഭേദനൈകരസികഃ ശുഭശാലിവൃത്തിഃ |
 ശ്യാമാകലാഭരത ഏഷ വിവൃദ്ധമോഹോ
 ഭോഗീ ബഭൂവ ഭുവനാംബ തവ പ്രസാദാത് || 21.25 ||

ശ്യാമാ ത്വമംബ ദധിതശ്ച തവൈവ കൃഷ്ണഃ
 ഗാംഗേയയോഗമുദിതഃ സ ച രുക്മിണീ ത്വം |
 ത്വം സ്വാദുവാക് സ ച യുവാ മധുരോദിതശ്രീഃ
 ദാമ്പത്യമേതദനുരൂപമതോ മിഥോ വാം || 21.26 ||

രാമാനുഷംഗവിഹൃതൗ രചിതാഭിലാഷം
 മാതസ്ത്രീലോചനജിതം ദവതീ മനോജ്ഞം |
 പിത്രാ സമാനഗുണമാത്മഭുവം പ്രസൂയ
 പുഷ്പായുധം കമപി രുക്മിണി ലബ്ധഹർഷാ || 21.27 ||

ഗംഭീര ഭാവാഹികൃതാർഥക്ലൃപ്ത -
 സമ്പന്നടീകാ ശ്രുതിമഞ്ജുസൂക്തിഃ |

ഗീതേവ കൃഷ്ണാനനസൗരഭജ്ഞാ

ധ്യേയാസി മാതഃ ശുഭയോഗഭാജാം || 21.28 ||

ഘനമഹാ നവനീതഹൃദാശ്രിത -

വ്രജവിപത്തിഹരാ ഹരിവൽപഭേ |

പ്രബലഭദ്രവികാസ വിധായിനീ

ത്വമയസേ നിജവൽപഭതുൽയതാം || 21.29 ||

പ്രായോധ്യാനഗരീയസാം സുമനസാം

മായാതമശ്ശേരദിനീ

ത്വം കാഞ്ചീമധുരാവലഗ്നസരണിഃ

ക്ഷോഭാഭവന്തീ ജഗത് |

സംഭോഗൈഃ സ്വദസേ നു ദേവി ജലധേ -

രുദ്രീചികാശീകരേ

സ്വൈരം ദ്വാഭവതീപുരേ വിഹരതേ

കൃഷ്ണായ തൃഷ്ണായതൈഃ || 21.30 ||

ജ്ഞാൻ ഭയാനകരവാനപി മുർച്ഛയിത്വാ

നിർവാപയിഷ്യതി കലിം ഹരിരധ്വരം ച |

കൽകീ തമാംസി പരിപാസ്യതി ഭൂസുരാംശ്ച

പദ്മേ ഭവദ്വചനപൽപവിതാനുകമ്പഃ || 21.31 ||

മലിനകലികാലേഗൈഃ ശാഖാപരിക്ഷയദുഷിതൈഃ

അപഗതസദാമോദൈരത്രാസുഹൃദ്യവനൈർവൃതേ |

ശമയിതുമനഃ ശാഖിഗ്ലാനിം ഭവിഷ്യതി മാധവഃ

ജലനിധിഭുവാ വൃദ്ധിം ലബ്ധ്വാ ത്വയാ ച മഹാവനീ || 21.32 ||

വാതവ്രാത ഇവാവധൂതകലികോ

മാതർമഹാരണ്യവത്

ഖഡ്ഗീ താപസവത്കൃതാർഥ ജനനഃ

കൽകീ മുധേ ദേവി തേ ।

അജ്ഞാതം സ്വയമാചരിഷ്യതി മഹീ -

മാന്വീയജിഹ്വാമിവ

സ്വാമീ സ ശ്രുതിമാർഗഗാനിഹ ജനാൻ

കർതാമ ശബ്ദാനിവ || 21.33 ||

മാത്സ്യജ്യോതിഷി മന്ദരക്ഷണപര്യേനന്തോച്ചഹർഷാവഹേ

ഹർയാസ്യസ്സൃശി ചാരുവർണിനി കൃതാശേഷാധികോപക്രിയേ ।

ഏണശ്രീമുഷി കാമപാലവിഭവേ കൃഷ്ണേ കലിധ്വംസനേ

ദേവി ത്വദ്യതിതാവതാരദശകം ധ്യായാമൃപാംഗേ തവ || 21.34 ||

കൃഷ്ണഃ കേശോ ദൃഗേഷാ ത്വഷതനുരധരോ

മന്ദരാഗം ഹി ധത്തേ

സൗകര്യം ദോഷ്യുരേജേ കില മുഖഹരിതാ

മധ്യമാത്താ വലിശ്രീഃ ।

രാമാഗ്ര്യത്വം നിതംബഃ പ്രഥയതി യമുനാ -

ദർപഹൃദ്രോമവൽലീ

ധത്തേ ജംഘാഭിരാമശ്രീയമിഹ കലിഹൃത് -

പാദപദ്മം തവ ശ്രീഃ || 21.35 ||

വിദിതഗുണാലങ്കരണം

വിചിത്ര രചനാ വിചക്ഷണ പ്രേക്ഷം ।

കവിമിവ കൃതദശരൂപകം

അരവിന്ദഗൃഹ്വേദിനന്ദസി മുകുന്ദം || 21.36 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്വേങ്കടാധ്വരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ

ദശാവതാരസ്തവകഃ ഏകവിംശഃ ||